Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1) Ἀπορρίπτει τήν προσφυγή.

2) Ἡ Ἐπιτροπή φέρει τό σύνολο τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν τοῦ προσφεύγοντος.

Due Χλωρός Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο τήν 29η Ὀκτωβρίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

J. A. Pompe

βοηθός γραμματεύς

Ὁ πρόεδρος τοῦ δευτέρου τμήματος

O. Due

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIMONE ROZÈS ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Οἱ μεταβολές τοποθετήσεως καί οἱ μεταθέσεις, εἴτε γίνονται στό πλαίσιο τῆς ἀναδιοργανώσεως μιᾶς ὑπηρεσίας εἴτε ὄχι, ἀποτελοῦν συχνά, τόν τελευταῖο καιρό, τήν αἰτία προσφυγῶν ἐκ μέρους ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀντικείμενο τῶν μεταβολῶν αὐτῶν. Εἶναι, ἴσως, ἡ ἔνδειξη ἀνησυχίας, τῆς ὁποίας ἡ παροῦσα ὑπόθεση ἀποτελεῖ συμπληρωματικό παράδειγμα.

1 — Μετάφραση ἀπό τά γαλλικά.

I — Τήν 17η Ἰουλίου 1979, ἡ Ἐπιτροπή προέβη σέ ἀναδιοργάνωση τῆς γενικῆς της διευθύνσεως ἀπασχολήσεως καί κοινωνικῶν ὑποθέσεων. Ἡ ἀναδιοργάνωση αὐτή εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν μεταβολή τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας» τῆς διευθύνσεως «Ὑγεία καί ἀσφάλεια», τῆς ὁποίας διευθυντής ἦταν ὁ Arning, σέ εἰδική ὑπηρεσία, πού ἀνετέθη στόν Lemoine, ὁ ὁποῖος, εὑρισκόμενος προηγουμένως ἐπί κεφαλῆς τῆς ἐπιφορτισμένης μέ τά προβλήματα ἀσφαλείας στόν ἀνθρακοσιδηρουργικό τομέα ὑπηρεσίας, ἀπέκτησε, ἑπομένως, πλέον ἐκτεταμένες ἁρμοδιότητες. Ἡ κενωθεῖσα μέ τόν τρόπο αὐτό θέση βαθμοῦ Α 3 μετετράπη σέ θέση συμβούλου στήν ἴδια διεύθυνση, ἡ ὁποία ἀπενεμήθη στόν Günther Arning. Κατά τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεώς του ὁ Arning ἤσκησε τήν παροῦσα προσφυγή, πού εἶναι συγχρόνως προσφυγή ἀκυρώσεως καί ἀγωγή ἀποζημιώσεως.

α) Προτοῦ εἰσέλθει στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐπιτροπῆς, τό 1960, ὁ προσφεύγων πού ἔχει νομική κατάρτιση, ἦτο ὑπάλληλος, ἀπό τό 1953, στό γερμανικό ὁμοσπονδιακό ὑπουργεῖο ἐργασίας καί κοινωνικῆς τάξεως καί ἤδη εἰδικευμένος στόν τομέα τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας. Διωρίσθη γιά πρώτη φορά διευθυντής τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας» μέ ἀπόφαση τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1968, μέχρι τῆς ἀκυρώσεως τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ γιά τυπικό ἐλάττωμα μέ τήν ἀπόφασή σας Wonnerth τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1969 (ὑπόθεση 12/69, Rec. σ. 577). Τήν 9η Αὐγούστου 1970, ἡ Ἐπιτροπή ἔλαβε μία παρόμοια μέ τήν πρώτη ἀπόφαση, τόσο ὡς πρός τό ἀντικείμενο, ὅσο καί ὡς πρός τήν ἡμερομηνία παραγωγῆς τῶν ἀποτελεσμάτων της, ἀλλά, τήν φορά αὐτή κατά κανονικό τρόπο. Ἡ τοποθέτηση τοῦ Günther Arning ἐπί κεφαλῆς τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας» ἐπεκυρώθη μία τελευταία φορά, τήν 31η Μαρτίου 1976, στό πλαίσιο ἀναδιοργανώσεως τῆς τότε ἀποκαλουμένης γενικῆς διευθύνσεως κοινωνικῶν ὑποθέσεων.

Ὅσον ἀφορᾶ τουλάχιστον τήν διεύθυνση «Ὑγεία καί ἀσφάλεια», τήν ἀναδιοργάνωση αὐτή ἐπηκολούθησαν δύο ἄλλες, τό 1979 καί 1980. Στό τέλος τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς, ὁ ἀριθμός τῶν τμημάτων τῆς διευθύνσεως αὐτῆς, ἐμειώθη ἀπό 7 σέ 4. Σύμφωνα μέ τίς δηλώσεις τοῦ διευθυντοῦ της Δρος Recht στήν δημοσία συνεδρίαση, ἡ μεταβολή αὐτή ἀντεπεκρίνετο στήν ἀνάγκη ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως καί καλυτέρας δυνατῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ διαθεσίμου προσωπικοῦ. Καί ἦταν ἀκόμα περισσότερο ἀναγκαία καθ' ὅτι οἱ δραστηριότητες στό θέμα τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας ἀνεπτύσσοντο μέ τήν κατάρτιση καί, ἐν συνεχεία, τήν ἐφαρμογή τοῦ προγράμματος δράσεως τῶν Κοινοτήτων στό θέμα τῆς ἀσφαλείας καί τῆς ὑγείας στούς χώρους ἐργασίας, πού ὑπῆρξε ἀντικείμενο ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς 29ης Ἰουνίου 1978.

Ὁ Δρ. Recht μᾶς ἐξήγησε ὅτι σ' αὐτή τήν ἀλληλουχία ἐτέθη τό πρόβλημα τῆς διατηρήσεως τοῦ Günther Arning ἐπί κεφαλῆς τοῦ τμήματός του. Ἀφ' ἑνός, τό τμῆμα αὐτό ἦταν πολύ μικρό σέ μέγεθος γιά νά διατηρηθεῖ ὡς αὐτόνομη διοικητική μονάδα. Ἡ συγχώνευσή του μέ τά ἄλλα ἁρμόδια σέ θέματα ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας τμήματα ἐπεβάλλετο, ἑπομένως, ἀπό τήν φροντίδα καλῆς διοικητικῆς διαχειρίσεως. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ ἐπί τοῦ θέματος περισσότερο τεχνικός προσανατολισμός τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς πού ἀποδεικνύουν οἱ κατευθύνσεις τοῦ προγράμματος δράσεως τοῦ 1978, καθίστα εὐκταῖο ἡ διοικητική μονάδα, ἡ ὁποία προῆλθε ἀπό τήν συγχώνευση, νά διευθύνεται ἀπό μηχανικό μᾶλλον παρά ἀπό νομικό. Αὐτό ἐδικαιολόγησε τόν διο-

ρισμό ἐπί κεφαλῆς της τοῦ Lemoine, μηχανικοῦ ὀρυχείων. Δεδομένου, ἐξ ἄλλου, ὅτι ἡ διοίκηση εἶχε ἔλλειψη νομικῶν, ἦταν φυσικό, προσέθεσε ὁ Δρ. Recht, νά ἀνατεθοῦν στόν προσφεύγοντα καθήκοντα γενικῆς ἐποπτείας τῶν δραστηριοτήτων νομικοῦ χαρακτῆρος τοῦ συνόλου τῶν τμημάτων, γιά τά ὁποῖα μιά θέση συμβούλου ἦταν ὅλως ἐνδεδειγμένη. Αὐτό ἐξηγεῖ τήν ἀπόφαση πού ἐλήφθη τήν 17η Ἰουλίου 1979 σχετικά μέ τόν προσφεύγοντα, στό πλαίσιο τῆς πρώτης ἀναδιοργανώσεως τῆς διευθύνσεως, ἡ ὁποία ἐντάσσεται καί αὐτή στήν ἀναδιοργάνωση τῆς ὅλης γενικῆς διευθύνσεως.

6) Ὁ Günther Arning ἔλαβε γνώση τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τήν 31η Ἰουλίου, κατά τήν διάρκεια συνδιαλέξεως πού προεκάλεσε ὁ διευθυντής του γιά τόν σκοπό αὐτό. Μᾶς ἐδόθη ἡ ἐξήγηση ὅτι δέν ἠδύνατο νά εἰδοποιηθεῖ ἐνωρίτερα ὁ προσφεύγων λόγω, ἀφ' ἑνός, τῆς βραδύτητος τῶν ἐπισήμων ἐπικοινωνιῶν μεταξύ τῶν Βρυξελλῶν καί αὐτῶν τοῦ Λουξεμβούργου καί, ἀφ' ἑτέρου, τῆς ἀπουσίας τοῦ Δρος Recht γιά ὑπηρεσιακούς λόγους, λίγο μετά τήν πρός αὐτόν ἀνακοίνωση τῆς ἐπιδίκου ἀποφάσεως.

Τήν 2α Αὐγούστου, ἡ ἀπόφαση αὐτή κατέστη γνωστή στό κοινό λόγω τῆς κυκλοφορίας, κατά τήν ἡμέρα αὐτή, τοῦ φύλλου τῶν «Informations administratives» («Διοικητικές Πληροφορίες») πού περιεῖχε τό νέο ὀργανόγραμμα τῆς γενικῆς διευθύνσεως, τό ὁποῖο ἀπεφασίσθη τήν 17η Ἰουλίου. Τήν 21η ἰδίου μηνός, ὁ Günther Arning ἔστειλε ὑπηρεσιακό σημείωμα σ' ἕνα μέλος τοῦ γραφείου τοῦ Vredeling, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιφορτισμένου μέ τίς κοινωνικές ὑποθέσεις, γιά νά τοῦ ζητήσει τούς λόγους τῆς ἀποφάσεως πού ἐλήφθη σχετικά μέ αὐτόν. Τό σημείωμα αὐτό ἔμεινε χωρίς ἀπάντηση ὥς τήν 23η Ὀκτωβρίου. Ἐν τῷ μεταξύ, τήν 3η Σεπτεμβρίου, ὁ προσφεύγων ἀνέλαβε τά νέα του καθήκοντα, καί τήν 26η ἰδίου μηνός, ἠδυνήθη νά ἔχει μία συνέντευξη μέ τόν γενικό διευθυντή του.

Μόλις τήν 25η Σεπτεμβρίου τοῦ ἀπεστάλη ἡ ἐπίσημη ἀνακοίνωση περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεώς του, τήν ὁποία παρέλαβε τήν 1η Ὀκτωβρίου. Τήν 25η Ὀκτωβρίου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ὑπέβαλε προσηκόντως διοικητική ἔνσταση, πού ἐπρωτοκολλήθη τέσσερις ἡμέρες ἀργότερα στήν γενική γραμματεία τῆς Ἐπιτροπῆς. Κατόπιν τῆς ἐλλείψεως ἀπαντήσεως ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς, πού ἐπέχει θέση σιωπηρῆς ἀπορρίψεως τῆς ἐνστάσεως, ὁ προσφεύγων, μετά τήν ἐκπνοή τῆς προβλεπομένης ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τετραμήνου προθεσμίας, ἤσκησε τήν παροῦσα προσφυγή, ἡ ὁποία ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τήν 23η Μαΐου 1980. Δύο ἡμέρες προηγουμένως εἶχε ληφθεῖ ρητή ἀπόφαση περί ἀπορρίψεως τῆς ἐνστάσεώς του.

II — Ὁ Günther Arning προβάλλει, κατ' ἀρχήν, τήν παράβαση τοῦ ἄρθρου 25 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως πού ὁρίζει:

«Κάθε ἀτομική ἀπόφαση πού λαμβάνεται κατ' ἐφαρμογή τοῦ ... κανονισμοῦ πρέπει νά κοινοποιεῖται ἐγγράφως στόν ἐνδιαφερόμενο. Κάθε ἀπόφαση σέ βάρος ὑπαλλήλου πρέπει νά εἶναι αἰτιολογημένη.»

Θεωρεῖ ὅτι οὔτε ἡ ἀξίωση ἐγγράφου καί ἀμέσου κοινοποιήσεως οὔτε ἡ ἀξίωση αἰτιολογήσεως ἔγιναν σεβαστές ἐν προκειμένω.

α) Ἐπί τοῦ πρώτου σημείου, εἶναι δεδομένο ὅτι ἡ ἀπόφαση περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεως τοῦ προσφεύγοντος, ἡ ὁποία εἶναι σαφῶς ἀτομική ἀπόφαση, ἐλήφθη τήν 17η Ἰουλίου 1979 καί ὁ ἀποδέκτης της δέν ἔλαβε τήν γραπτή κοινοποίηση πού προβλέπεται ἀπό τό κείμενο παρά τήν 1η Ὀκτωβρίου, δηλαδή δυόμισι μῆνες μετά τήν λήψη της καί σχεδόν ἕναν μῆνα μετά τήν παραγωγή τῶν ἀποτελεσμάτων της. Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἡ προσέγγιση τῶν δύο

αὐτῶν ἡμερομηνιῶν πρέπει νά ἀρκεῖ γιά τήν διαπίστωση τῆς ἐπικαλουμένης παραβάσεως.

Ἀλλά, κατά τήν Ἐπιτροπή, δέν ἀρκεῖ αὐτό. Θεωρεῖ ὅτι δέν πρέπει νά παραβλεφθεῖ ὅτι ἡ ἐπίδικη ἀπόφαση τοποθετεῖται μέσα στό πλαίσιο τῆς ἀναδιοργανώσεως ὁλοκλήρου τῆς γενικῆς διευθύνσεως. Σέ παρόμοια περίπτωση ἡ συλλογική δημοσίευση τῶν μεταβολῶν τοποθετήσεως πού προκύπτουν ἀπό τήν ἀναδιοργάνωση ὑπό τήν μορφή καταχωρήσεως τοῦ νέου ὀργανογράμματος τῆς γενικῆς διευθύνσεως γιά τήν ὁποία πρόκειται στίς «Διοικητικές Πληροφορίες», εἶναι ἀρκετή. Ἡ Ἐπιτροπή ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ δημοσίευση αὐτή ἔγινε τήν 2α Αὐγούστου 1979, δηλαδή ἐντός ἐξαιρετικά σύντομης προθεσμίας μετά τήν ἀπόφαση τῆς 17ης Ἰουλίου.

Δέν νομίζω ὅτι δύναμαι νά ταχθῶ μέ τήν ἄποψη αὐτή. Θεωρῶ ὅτι τό κείμενο τοῦ ἄρθρου 25 παράγραφος 2, πού ἀπαιτεῖ κοινοποίηση, πράξη ἐκ φύσεως ἀτομική, δέν εἶναι καθόλου διφορούμενο. Συνεπῶς, εἶναι δύσκολο νά ἀποδεχθῶ τήν εἰσήγηση τῆς Ἐπιτροπῆς (πρβλ. τήν νομολογία σας: 14 Δεκεμβρίου 1962, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes e. a. κατά Συμβουλίου, ὑποθέσεις 16 καί 17/62 Rec. σ. 917· 9 Ὀκτωβρίου 1974, Campogrande e. a. κατά Ἐπιτροπῆς, ὑποθέσεις 112, 144 καί 145/73, Rec. σ. 983, σκέψη 67). Ἀκολουθώντας τήν ἴδια σειρά σκέψεων, φρονῶ ἐπί πλέον ὅτι ἡ υἱοθέτηση τῆς ἑρμηνείας τῆς Ἐπιτροπῆς θά ἰσοδυναμοῦσε μέ τήν στέρηση ἀπό τήν ἔννοιά του τόν κανόνα, τόν ὁποῖο τό κείμενο αὐτό ἐκφράζει σαφῶς: ὁ κανόνας αὐτός θά παρέμενε ἔτσι νεκρό γράμμα (4 Φεβρουαρίου 1970, Van Eick κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 13/69, Rec. σ. 11, σκέψη 5).

Ἄν μοῦ ἀντετάσσετο ὅτι ἡ τήρηση τοῦ κανόνα δέν εἶναι πρακτικῶς δυνατή, θά ἀπαντοῦσα — μεταθέντοντας στό θέμα τῶν μεταβολῶν τοποθετήσεως καί τῶν μεταθέσεων τίς ἀντιλήψεις πού ἐξέφρασε ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Capotorti, στόν τομέα τῶν ἐξωτερικῶν διαγωνισμῶν, μέ τίς προτάσεις του τῆς 16ης Νοεμβρίου 1978 (συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις 4, 19 καί 28/78, Salerno, Authie καί Massangioli, Rec. 1978, σ. 2426) — ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δέν πρέπει νά ὑφίστανται τίς ἀρνητικές συνέπειες πού συνδέονται μέ τό μέγεθος τῆς ἀναδιοργανώσεως μιᾶς γενικῆς διευθύνσεως καί ὅτι ἡ ἀρχή, ἡ ὁποία προβαίνει στήν ἀναδιοργάνωση τῶν ὑπηρεσιῶν της, ἔχει καθῆκον νά προπαρασκευάζεται κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε νά δύναται νά ἐκτελεῖ τό ἔργο της, σεβομένη πλήρως τούς κανόνες πού τῆς ἐπιβάλλονται, ἀκόμα καί ἄν ἡ ἀναδιοργάνωση αὐτή συνεπάγεται πολυάριθμες μεταβολές τοποθετήσεως.

Ἡ Ἐπιτροπή προέβαλε ἀκόμη μία δεύτερη δικαιολογία, ὅτι, γιά νά ἐκτιμηθεῖ ἡ νομιμότης μιᾶς ἀποφάσεως ὡς πρός τούς ὅρους κοινοποιήσεώς της ἐγγράφως καί ἀμέσως, πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ περιστάσεις ὑπό τίς ὁποῖες ἐλήφθη. Δεδομένου ὅτι τό ἐπιχείρημα αὐτό στήν ὑπεράσπιση τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι κοινό καί γιά τά δύο σκέλη τοῦ λόγου ἀκυρώσεως προτιμῶ νά ἐκφέρω γνώμη ἐπ' αὐτοῦ κατά τήν ἐξέταση τοῦ δευτέρου σκέλους, πού ἀφορᾶ τήν ἔλλειψη πρόσφορης αἰτιολογίας.

6) Ἀντιθέτως, θεωρῶ ὅτι ὁ Günther Arning δέν ἔχει συμφέρον νά ἐπικαλεσθεῖ τήν παράβαση τοῦ κανόνος τῆς ἐγγράφου καί ἀμέσου κοινοποιήσεως ἄν, πράγματι, δέν

ἐβλάβη ἀπό τήν παράβαση αὐτή. Μέ παγία νομολογία, πράγματι, ἔχετε κρίνει ὅτι «ἕνας ὑπάλληλος πού ἀμφισβητεῖ τήν νομιμότητα διοικητικῆς πράξεως δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ τήν ἀντικανονικότητα τῆς διαδικασίας, ἡ ὁποία ὡδήγησε στήν λήψη τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, ἐκτός ἄν δύναται νά ἀποδείξει ὅτι, ἐν ἀπουσία τῆς ἀντικανονικότητος αὐτῆς, θά ἠδύνατο νά εὑρίσκεται σέ εὐνοϊκότερη κατάσταση» (προτάσεις τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Warner στήν ὑπόθεση De Roubaix, 25/77, Rec. 1978, σ. 1906, πού δίνει τόν πίνακα τῶν οὐσιωδῶν ἀποφάσεων, πίνακα, ὁ ὁποῖος ἐνημερώθη μέ τίς προτάσεις τοῦ Warner στήν ὑπόθεση Distillers, 30/78, Rec. 1980, σ. 2290). Κατά τήν γνώμη μου, δέν ὑπάρχει κανένας λόγος νά μή ἐπεκταθεῖ ἡ ἀντίληψη αὐτή στήν μεταγενέστερη τῆς λήψεως μιᾶς ἀποφάσεως διαδικασία.

Ὁ προσφεύγων θά εὑρίσκετο ἄραγε σέ εὐνοϊκότερη κατάσταση ἄν ἡ ἀπόφαση περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεώς του τοῦ ἐκοινοποιεῖτο ἀμέσως; Πιστεύω ὅτι, γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό, πρέπει νά γίνει ἀναφορά στόν λόγο ὑπάρξεως τοῦ κανόνος ἀμέσου κοινοποιήσεως.

Ἀντίθετα ἀπό ὅ,τι θά ἠδύνατο κανείς νά πιστεύει, ὁ κανόνας αὐτός δέν ἀνταποκρίνεται σέ διαδικαστική ἀνάγκη, δηλαδή τήν δυνατότητα γιά τόν ὑπάλληλο γιά τόν ὁποῖο πρόκειται νά χρησιμοποιήσει τό συντομότερο τά προβλεπόμενα ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ἔνδικα μέσα. Πράγματι, βάσει τῆς νομολογίας σας, ἡ «κοινοποίηση πρός τόν ἐνδιαφερόμενο», μέ τήν ὁποία ἀρχίζει νά τρέχει ἡ προθεσμία ἀσκήσεως τῆς διοικητικῆς προσφυγῆς (ἄρθρο 90 παράγραφος 2), πρέπει νά ἐννοηθεῖ ὡς «ἡ γραπτή ἀνακοίνωση πρός τόν ἐνδιαφερόμενο ὑπάλληλο τήν ὁποία ἐπιβάλλει τό ἄρθρο 25 τοῦ κανονισμοῦ στήν περίπτωση κάθε ἀτομικῆς ἀποφάσεως» (27 Ἰουνίου 1973, Kuhl κατά Συμβουλίου, ὑπόθεση 71/72, σκέψη 3, Rec. σ. 711· 16 Μαρτίου 1971, Bernardi κατά Κοινοβουλίου, ὑπόθεση 48/70, σκέψη 18, Rec. σ. 184· ἀποφάσεις πού ἀναφέρουν τό παλαιό ἄρθρο 91 τοῦ κανονισμοῦ, τό ὁποῖο ἀφοροῦσε τήν προθεσμία ὑποβολῆς τῆς διοικητικῆς ἐνστάσεως).

Συνεπῶς, ἄν ἡ ἀτομική ἀνακοίνωση ἀποφάσεως εἶναι ἐκπρόθεσμη, αὐτό δέν δύναται νά ἔχει καμμιά διαδικαστική συνέπεια· ἁπλῶς θά μετατεθεῖ ἡ προθεσμία ὑποβολῆς τῆς διοικητικῆς ἐνστάσεως καί, ἐνδεχομένως, τῆς προσφυγῆς.

Ἀλλά οἱ ἀξιώσεις καλῆς διαχειρίσεως, οἱ ὁποῖες συνεπάγονται ὅτι ὁ ἀποδέκτης πρέπει νά εἶναι ὁ πρῶτος πού λαμβάνει γνώση τῆς ἀποφάσεως, καθώς καί ἡ πλέον στοιχειώδης ἀβροφροσύνη, πού δέν δύναται νά ἀπουσιάζει ἀπό τίς σχέσεις μεταξύ μιᾶς διοικήσεως καί τῶν ὑπαλλήλων της (βλέπετε, ὡς πρός τό θέμα αὐτό, τήν ἀπόφαση τοῦ 1ου τμήματος τῆς 21ης Μαΐου 1981, Kindermann κατά Ἐπιτροπῆς, σκέψη 21), μοῦ φαίνονται δικαιολογίες ἱκανές γιά νά ἐπιτρέπουν τήν ἐπιβολή κυρώσεων ἐν περιπτώσει μή τηρήσεως τῆς ἀξιώσεως αὐτῆς.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν ὑποχρέωση ἐγγράφου ἀνακοινώσεως, μόνη αὐτή παρέχει στόν ἐνδιαφερόμενο ὑπάλληλο τήν βεβαιότητα ὅτι ἐλήφθη ἀπόφαση ὡς πρός αὐτόν, ἐνῶ διαφορετικά δυνατόν νά μή πρόκειται παρά περί φήμης. Ἐπί πλέον τοῦ ἐπιτρέπει — καί αὐτό δέν εἶναι λιγότερο σπουδαῖο — νά γνωρίσει τό ἀκριβές περιεχόμενο τῆς ἀποφάσεως. Πρόκειται λοιπόν γιά ἰδιαιτέρως θεμελιώδη ὅρο.

III — Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ ὅρος τῆς ἐγγράφου διατυπώσεως μιᾶς ἀτομικῆς ἀποφάσεως, ἄν καί εἶναι ἀναγκαῖος δέν ἐπαρκεῖ, δεδομένου ὅτι ἡ τελευταία φράση τῆς δευτέρας παραγράφου ἀπαιτεῖ, ἐπιπροσθέτως, μιά τέτοια ἀπόφαση νά εἶναι αἰτιολογημένη. Ὅμως, ὁ προσφεύγων ἰσχυρίζεται ὅτι δέν συμβαίνει κάτι τέτοιο μέ τήν προσβαλλομένη ἀπόφαση.

Γιά νά ἐκτιμηθεῖ ἄν ὁ ὅρος αὐτός πληροῦται, πρέπει νά γίνει ἀναφορά στήν ἔγγραφη, ἀπό 25ης Σεπτεμβρίου 1979, κοινοποίηση τῆς 17ης Ἰουλίου, πού εἶναι ἐσωτερικό ἔγγραφο, τῆς ὁποίας ἡ αἰτιολογική ἔκθεση δέν εἶναι κανονικά γνωστή στούς ἐνδιαφερομένους ὑπαλλήλους. Καί ἡ κοινοποίηση αὐτή ἔχει ὡς μόνη ἐξήγηση ὅτι ἡ Ἐπιτροπή ἔλαβε τήν ἀπόφαση ὡς πρός τόν Günther Arning «στό πλαίσιο τῶν μέτρων ἀναδιοργανώσεως τῆς γενικῆς διευθύνσεως V "Ἀπασχολήσεως καί Κοινωνικῶν Ὑποθέσεων"».

α) Ὁ Arning θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀναφορά αὐτή δέν τοῦ ἐπιτρέπει νά γνωρίζει ἀκριβῶς γιατί ἡ Ἐπιτροπή τοῦ ἀνέθεσε, ἀντί τῶν καθηκόντων τοῦ διευθυντοῦ τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας», τά καθήκοντα συμβούλου τῆς διευθύνσεως «Ὑγεία καί ἀσφάλεια». Θεωρεῖ ὅτι μόνη μία συγκεκριμένη αἰτιολογία, προσαρμοσμένη στήν ἰδιαίτερη κατάστασή του, ἀνταποκρίνεται στίς ἀξιώσεις τοῦ ἄρθρου 25 παράγραφος 2, διότι μόνο μία αἰτιολογία τοῦ τύπου αὐτοῦ θά παρεῖχε τό μέσο «νά ἐκτιμηθεῖ ἄν ἡ ἀπόφαση φέρει τό στίγμα ἐλαττώματος ἐπιτρέποντος νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ νομιμότης καί νά καταστεῖ δυνατός ὁ δικαστικός ἔλεγχος» (28 Μαΐου 1980, Kuhner κατά Ἐπιτροπῆς, αἰτιολογία 15, Rec. σ. 1695).

Γιά τήν ὑπεράσπισή της, ἡ Ἐπιτροπή ἀναφέρει τήν νομολογία σας στό θέμα τῆς αἰτιολογίας τῶν ἀποφάσεων μεταθέσεως καί μεταβολῆς τοποθετήσεως, ἰδιαιτέρως τήν προαναφερθεῖσα ἀπόφασή σας Kuhner ἡ ὁποία ἐκφράζει τήν τελευταία νομολογιακή ἄποψη. Στήν ἀπόφαση αὐτή, τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι, «προκειμένου γιά μέτρο πού ὑποχρεωτικά συνδέεται μέ τήν ὀργάνωση τῆς ὑπηρεσίας καί πρός τό συμφέρον αὐτῆς, ὡς πρός τό ὁποῖο ἡ ἀρμοδία ἀρχή πρέπει ἀναγκαίως νά ἀπολαύει εὐρείας ἐξουσίας ἐκτιμήσεως» (σκέψη 17), «ἡ ὑποχρέωση αἰτιολογίας πρέπει νά συσχετισθεῖ μέ τό περιθώριο τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας ἀπολαύει ἐπί τοῦ θέματος ἡ ἀρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή, καθώς καί μέ τόν περιθωριακό χαρακτῆρα τῶν μειονεκτημάτων πού δύναται νά ἐμφανίσει τό μέτρο αὐτό γιά τόν ἐνδιαφερόμενο ὑπάλληλο» (σκέψη 14).

Μολονότι δέχομαι πλήρως τήν γνώμη αὐτή ὅσον ἀφορᾶ τήν ἔκταση τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας πρέπει νά ἀπολαύει ἡ διοίκηση ἐπί θεμάτων ἀναδιοργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της, ἀντιθέτως, τείνω νά πιστέψω ὅτι, ὅσον ἀφορᾶ τόν περιθωριακό χαρακτῆρα τῶν μειονεκτημάτων ἐκ τῆς μεταβολῆς τοποθετήσεως, ἡ ἐκτίμηση αὐτή δέν φαίνεται ἀπολύτως ἀναμφισβήτητη παρά μόνο ἐπί τοῦ ὑλικοῦ ἐπιπέδου καί ὄχι ἐπί τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἐνδιαφέροντος καί τῆς ἀξίας τῶν νέων καθηκόντων, ἤτοι τῆς ἐξελίξεως τῆς σταδιοδρομίας τοῦ ὑπαλλήλου, γιά τόν ὁποῖο πρόκειται οὔτε, ἰδίως, ἐπί τοῦ ἐπιπέδου τῶν προϋποθέσεων ὑπό τίς ὁποῖες λαμβάνεται παρόμοιο μέτρο, πού δέν δύναται νά εἶναι πάντοτε ἀντικειμενικά ἀνεπίληπτες.

Ἐπιπροσθέτως, ἀκόμα καί ἄν γίνει δεκτό ὅτι μία αἰτιολογία δύναται νά εἶναι συνοπτική, πρέπει, ἐν πάση περιπτώσει, νά εἶναι ἀρκετά ἀκριβής γιά νά ἐπιτρέπει τόν ἔλεγχο τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπαλλήλου, καί περαιτέρω, ἐνδεχομένως, τόν ἔλεγχο τοῦ Δικαστηρίου, ὅπως τό ἀναφέρει ἡ ἴδια ἡ ἀπόφαση Kuhner (σκέψη 15, ἀνωτέρω), (βλ. ἐπίσης τήν ἀπόφασή σας τῆς 15ης Ἰουλίου 1960, von Lachmüller E.A. κατά Ἐπιτροπῆς, συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις 43, 45 καί 48/59, Rec. σ. 956). Δέν μᾶς φαίνεται, ὅμως, ὅτι ἡ ἁπλή ἀναφορά στήν ἀναδιοργάνωση

μιᾶς γενικῆς διευθύνσεως πληροῖ τόν ἐλάχιστο αὐτό ὅρο.

6) Εἶναι ἀληθές ὅτι, σύμφωνα μέ τήν παγία νομολογία σας, ὁ ἔλεγχος τῆς αἰτιολογίας πρέπει νά ἀσκεῖται λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη ὄχι μόνο τό ἔγγραφο μέ τό ὁποῖο ἡ ἐπίδικη ἀπόφαση ἀνακοινοῦται, ἀλλά λαμβάνοντας ἐπίσης ὑπ' ὄψη τίς περιστάσεις ὑπό τίς ὁποῖες ἐλήφθη καί ἐγνωστοποιήθη στόν ἐνδιαφερόμενο, καθώς καί τά ὑπηρεσιακά σημειώματα καί ἄλλες ἀνακοινώσεις πού ἀποτελοῦν τό ὑπόβαθρό της, ὑπό τόν ὅρο ὅτι πληροφοροῦν σαφῶς τόν ἐνδιαφερόμενο γιά τούς λόγους καί τήν βάση τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως (ἀπόφαση Kuhner, ἀνωτέρω, σκέψη 15, Rec. σ. 1695, βλ. ἐπίσης τίς ἀποφάσεις τῆς 14ης Ἰουλίου 1977, Geist κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 61/76, σκέψη 23, Rec. σ. 1432, καί τῆς 12ης Ὀκτωβρίου 1978, Ditterich κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 86/77, σκέψη 40, Rec. σ. 1867).

Ἐνῶ στήν ὑπόθεση Kuhner, ἡ ἐφαρμογή τῶν ἀρχῶν αὐτῶν σᾶς ὁδήγησε νά κρίνετε τήν προσβαλλομένη ἀπόφαση ἀρκούντως αἰτιολογημένη, οἱ πραγματικές περιστάσεις τῆς παρούσης ὑποθέσεως μᾶς ὁδηγοῦν στήν ἀντίθετη λύση. Κατ' ἀρχήν, ἐν ἀντιθέσει πρός τόν Kuhner, ὁ προσφεύγων δέν «εἶχε σέ πολλές περιπτώσεις τήν εὐκαιρία νά λάβει γνώση τῶν αἰτιῶν ... τῆς σχεδιαζομένης ἐξαφανίσεως τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας πού διηύθυνε» (ἀπόφαση Kuhner, Rec. σ. 1685) ἐφ' ὅσον μόνο κατά τήν συνδιάλεξή του μέ τόν Δρα Recht ἐπληροφορήθη τήν ἀπόφαση περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεώς του καί τοῦ ἐδόθη μία πρώτη αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

Ἀκολούθως, ἀντίθετα ἀπό ὅ,τι συνέβη μέ τήν ἀναδιοργάνωση τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας, πού εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν μεταβολή τοποθετήσεως τοῦ Kuhner (Rec. σ. 1685), οἱ αἰτιολογίες τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δέν φαίνονται στό πρακτικό τῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 17ης Ἰουλίου 1979, τό ὁποῖο μόνο ὁρίζει:

«Ἐκρίθη περισσότερο ὀρθολογιστικό, ὅλα τά σχετικά μέ τήν ἀσφάλεια προβλήματα νά συγκεντρωθοῦν σέ μία ὑπηρεσία, ἡ ὁποία νά ἀνατεθεῖ στόν Lemoine .»

Τέλος, ἐν ἀντιθέσει πρός τόν Kuhner, ὁ ὁποῖος στήν διοικητική του ἔνσταση ἀνεφέρετο στό πρακτικό τῆς συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, κατά τήν ὁποία ἀπεφασίσθη ἡ ἀναδιοργάνωση τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας (Rec. σ. 1685 καί σκέψη 16, σ. 1695-1696), δέν προκύπτει ἀπό τήν δικογραφία ὅτι ὁ Günther Arning ἔλαβε γνώση τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ πρό τῆς προσκομίσεώς του ἀπό τήν Ἐπιτροπή, ὡς παράρτημα τοῦ ὑπομνήματος ἀντικρούσεώς της.

Εἶναι ἀληθές ὅτι, κατά τήν Ἐπιτροπή, ὁ προσφεύγων δέν ἠδύνατο νά ἐκπλαγεῖ ἀπό τό ὅτι ἡ ἀναδιοργάνωση τῆς γενικῆς διευθύνσεως ἀπασχολήσεως καί κοινωνικῶν ὑποθέσεων θά συνεπήγετο τήν μεταβολή τοποθετήσεώς του. Πράγματι, ὅπως ὅλοι οἱ ὑπεύθυνοι τῆς διευθύνσεως «Ὑγεία καί ἀσφάλεια», εἶχε συνεργασθεῖ στήν κατάρτιση τοῦ προγράμματος δράσεως τῶν Κοινοτήτων στό θέμα ὑγείας καί ἀσφαλείας στούς χώρους ἐργασίας, περί τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς 29ης Ἰουνίου 1978. Ὅμως τονίζοντας τήν τεχνική πλευρά τῶν προβλημάτων αὐτῶν, τό πρόγραμμα αὐτό ἔπρεπε ἀναγκαστικά νά καταλήξει στήν ἀντικατάσταση τοῦ προσφεύγοντος ἀπό ἕναν μηχανικό ἐπί κεφαλῆς τοῦ τμήματός του, πρᾶγμα γιά τό ὁποῖο ὁ Günther Arning δέν ἠδύνατο νά ἀμφιβάλλει. Ἡ πεποίθησή του ἔπρεπε νά εἶναι ἀκόμα

μεγαλύτερη, καθ' ὅσον τό τμῆμα του ἦτο μία μικρή μονάδα καί ἦτο πασίγνωστο ὅτι ἡ Ἐπιτροπή, προκαταλαμβάνοντας κατά κάποιο τρόπο κατά μερικούς μῆνες τά συμπεράσματα τῆς ἐκθέσεως Spierenburg, καί μέ σκοπό τήν ὀρθολογιστική διοικητική ὀργάνωση, κατέβαλλε προσπάθειες νά ἐξαλείψει τά πολύ μικρά τμήματα συγχωνεύοντάς τα μέ ἄλλα τοῦ ἰδίου μεγέθους ἤ ἐνσωματώνοντάς τα σέ σπουδαιότερες μονάδες.

Ὁ προσφεύγων ἀντιτείνει σέ αὐτό ὅτι οἱ συζητήσεις πού ἀναφέρονται ἀπό τήν Ἐπιτροπή ἀφοροῦσαν κυρίως τό τμῆμα «Ἰατρική καί ὑγιεινή τῆς ἐργασίας» καί ἰδιαίτερα τό ὑποτμῆμα της «Τοξικολογία, βιολογία καί παρακολούθηση τῶν ἀποτελεσμάτων ἐπί τῆς ὑγείας» καί ὄχι τόν ἰδιαίτερο τομέα τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας. Προσθέτει ὅτι οὐδέποτε, κατά τήν διάρκεια τῶν συζητήσεων αὐτῶν, ἐτέθη ζήτημα προβλημάτων δομῆς καί προσώπων.

Ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία τῆς Ἐπιτροπῆς — πού ἀπαιτεῖ ψυχολογική ἔρευνα, τῆς ὁποίας τά ἀποτελέσματα εἶναι ἀβέβαια — εἶναι παραδεκτή, ἀντλῶ ἀπό τήν συζήτηση αὐτή τήν πεποίθηση ὅτι ὑφίσταται ἀμφιβολία ὡς πρός τό ἄν ὁ Günther Arning ἔπρεπε, κατ' ἀνάγκην νά γνωρίζει ἐνδομύχως ὅτι ἡ μελετωμένη ἀναδιοργάνωση θά συνεπήγετο τήν κατάργηση τοῦ τμήματος πού διηύθυνε. Ἄν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία ἐπί τοῦ σημείου αὐτοῦ, πρέπει νά ἐπιτρέπεται ἀκόμα περισότερο ὡς πρός τό ἄν ὁ προσφεύγων ὤφειλε κατ' ἀνάγκην νά σκεφθεῖ ὅτι, κατόπιν τῆς καταργήσεως αὐτῆς, θά διωρίζετο σύμβουλος παρά τῇ διευθύνσει, πρᾶγμα πού ἀποτελεῖ τό ἀκριβές ἀντικείμενο τῆς ἐπιδίκου ἀποφάσεως. Κατά τήν γνώμη μας, καί βάσει τῆς ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ νομολογίας — περιοριστικῆς — τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ἀμφιβολία αὐτή πρέπει νά εἶναι πρός ὄφελος τοῦ προσφεύγοντος. Ἀκόμα καί ἄν ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ περιστάσεις ὑπό τίς ὁποῖες ἡ ἀπόφαση ἐλήφθη καί ἐγνωστοποιήθη στόν προσφεύγοντα, δέν πιστεύω ὅτι δύναται νά λεχθεῖ ὅτι ὁ προσφεύγων ἐπληροφορήθη σαφῶς τούς λόγους καί τό ἔρεισμα τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

IV — Κατά τόν Günther Arning, ἡ ἀπόφαση περί μεταβολῆς τῆς τοποθετήσεώς του εἶναι ἄκυρη καί γιά ἕναν δεύτερο λόγο, διότι ἡ Ἐπιτροπή, κατά τήν λήψη της, παρέβη τό καθῆκον μέριμνας (Fürsorgepflicht) πού τῆς ἐπιβάλλεται ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων της.

Κατά τήν ἀπόφαση Kuhner, τό καθῆκον μέριμνας (Fürsorgepflicht) ὡρίσθη ὡς «ἡ ὑποχρέωση ... σύμφωνα μέ τήν ὁποία, στά μέτρα πού θεσπίζει, ἡ ἀρχή πρέπει νά λαμβάνει ὑπ' ὄψη ὄχι μόνο τό συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἐπίσης καί τό συμφέρον τοῦ ὑπαλλήλου νά μή ζημιωθεῖ στήν σταδιοδρομία του» (σκέψη 18). Ἡ ἀπόφαση Kuhner διαλαμβάνει ἀκόμα ὅτι «ἡ ἔννοια αὐτή, μολονότι δέν ἀναφέρεται στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, προβάλλει τήν ἰσορροπία τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων πού ἐδημιούργησε ὁ κανονισμός ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως στίς σχέσεις μεταξύ τῆς δημοσίας ἀρχῆς καί τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας» (σκέψη 22). Πιό συγκεκριμένα, «ἡ ἰσορροπία αὐτή συνεπάγεται κυρίως ὅτι, ὅταν ἡ ἀρχή ἀποφαίνεται περί τῆς καταστάσεως ἑνός ὑπαλλήλου, ἐν προκειμένῳ περί τῆς τοποθετήσεώς του σέ μία ὁρισμένη θέση, λαμβάνεται ὑπ' ὄψη τό σύνολο τῶν στοιχείων, τά ὁποῖα εἶναι ἱκανά νά καθορίσουν τήν ἀπόφασή της καί ὅτι, ἐνεργώντας κατ' αὐτόν τόν τρόπο, λαμβάνει ὑπ' ὄψη ὄχι μόνο τό συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλά καί τό συμφέρον τοῦ ὑπαλλήλου γιά τόν ὁποῖο πρόκειται» (σκέψη 22).

Ὁ προσφεύγων ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπή παρέβη τό καθῆκον μερίμνης πού τῆς ἐπεβάλλετο ἔναντι του, μή λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη, ὅταν ἀπεφάσισε νά τόν ἀπαλλάξει

ἀπό τά καθήκοντά του ὡς διευθυντοῦ τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας», οὔτε τήν μεγάλη του πεῖρα στήν εἰδικότητά του οὔτε τίς ἱκανότητές του στόν σχετικό τομέα, ἐπιβεβαιωμένες ἀπό τίς ἐκθέσεις βαθμολογήσεως, ὥστε ἡ ἀπόφαση αὐτή θίγει τήν ἐπαγγελματική του τιμή καί ὑπόληψη.

Κατά τήν γνώμη μου, οἱ ἐπικρίσεις αὐτές δέν συνιστοῦν παραβάσεις τοῦ καθήκοντος μερίμνης, ὅπως τό ἔχετε ὁρίσει. Κατά πρῶτο λόγο, εἶναι σαφές ὅτι δέν ἐναπόκειται στό Δικαστήριο νά ὑποκατασταθεῖ στήν διοίκηση, ἀποφαινόμενο ἐπί τῆς σκοπιμότητος μιᾶς ἀποφάσεως περί μεταβολῆς τοποθετήσεως, ὅπως σᾶς καλοῦν νά τό πράξετε τά ἐπιχειρήματα τοῦ προσφεύγοντος (κατά τήν ἔννοια αὐτή βλέπετε τίς προτάσεις τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Reischl στήν ὑπόθεση Geist κατά Ἐπιτροπῆς, ἀριθ. 61/76, Rec. 1977, σ. 1441, πού ὑπενθυμίζει μέ τίς προτάσεις του στήν ὑπόθεση Kindermann κατά Ἐπιτροπῆς, ἀριθ. 60/80).

Κατά τά λοιπά, δέν ἀντιλαμβάνομαι γιατί ἡ μετακίνηση ἀπό τήν θέση διευθυντοῦ τμήματος σέ θέση συμβούλου θίγει τήν τιμή καί τήν ὑπόληψη τοῦ ὑπαλλήλου, πού εἶναι ἀντικείμενο τῆς μεταβολῆς, ὑπό τόν ὅρο, τουλάχιστον, ἡ μετακίνηση αὐτή νά διενεργεῖται κατά τρόπο ἀπολύτως κανονικό.

V — Προβάλλοντας ἕναν τρίτο καί τελευταῖο λόγο, ὁ Günther Arning προσάπτει στήν Ἐπιτροπή ὅτι μετέβαλε τήν τοποθέτησή του χωρίς νά ζητήσει προηγουμένως τήν γνώμη του. Στήν προσφυγή του, ἐθεώρησε τήν παράλειψη αὐτή ἀντίθετη πρός τό δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, ἀλλά μετά τήν ἀπόφαση Kuhner, τήν ἐχαρακτήρισε ὡς παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς χρηστῆς διοικήσεως.

α) Μέ τήν ἀπόφαση Kuhner, πράγματι, ἐξετάζοντας ἕναν παρόμοιο λόγο, ἐκρίνατε:

«Ἐν προκειμένω, δέν δύναται νά γίνει λόγος περί «δικαιώματος τῆς ὑπερασπίσεως», ἀλλά μόνο περί γενικῆς ἀρχῆς χρηστῆς διοικήσεως, κατά τήν ὁποία, ἐκτός σοβαρῆς αἰτίας, μία διοίκηση πού εὑρίσκεται στήν ἀνάγκη νά λάβει ἀκόμα καί κατά νόμιμο τρόπο μέτρα, τά ὁποῖα ζημιώνουν σοβαρῶς τούς ἐνδιαφερομένους, πρέπει νά τούς ἐπιτρέπει νά κάνουν γνωστή τήν ἄποψή τους. Ἡ φύση τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ ὁποία διατηρεῖ ὑπέρ τοῦ προσφεύγοντος ὅλα τά πλεονεκτήματα τοῦ βαθμοῦ του καί τῆς θέσεώς του — τύπου, δέν καθιστᾶ ἀναγκαία τήν τήρηση ἄλλων τυπικῶν διατυπώσεων ἐκτός αὐτῶν πού προβλέπει τό ἄρθρο 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ὑπαλλήλων καί τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ καί στίς ὁποῖες προστίθεται, ἂν ὑπάρξει ἀνάγκη, ὁ δικαστικός ἔλεγχος τοῦ Δικαστηρίου» (σκέψη 25, Rec. σ. 1698).

Ἀπό τήν σκέψη αὐτή προκύπτει ὅτι εἰσάγετε μία διάκριση μεταξύ τῶν μέτρων πού ζημιώνουν σοβαρά ἕναν ὑπάλληλο καί τῶν ἄλλων. Προκειμένου περί τῶν πρώτων, ἀκόμα καί ἂν λαμβάνονται νομίμως, ἡ διοίκηση εἶναι ὑποχρεωμένη νά ἐπιτρέπει στούς ἐνδιαφερομένους νά κάνουν γνωστή τήν ἄποψή τους. Ἀντιθέτως, οἱ ἄλλες πράξεις, οἱ ὁποῖες προξενοῦν βλάβη, δύνανται νά λαμβάνονται νομίμως χωρίς προηγουμένη διαβούλευση. Στήν περίπτωση, ἑπομένως, κατά τήν ὁποία οἱ προϊστάμενοί του δέν τόν πληροφορήσουν γιά τήν ἀπόφαση πού προετοιμάζεται ἐναντί του, ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἀκόμα καί ἂν — σέ περίπτωση πού ἔλαβε γνώση — δικαιολογημένως ἐθεώρει ὅτι ἡ προετοιμαζομένη ἀπόφαση εἶναι παράνομη, δέν δύναται νά ἐκθέσει τήν ἄποψή του πρό τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀπο-

φάσεως. Γιά νά μεταβάλει τήν θέση τῆς διοικήσεως, δέν θά δυνηθεῖ νά ἐνεργήσει παρά a posteriori ὑποβάλλοντας στήν ἁρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή τήν προσήκουσα διοικητική ἔνσταση δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, δέν ἀπομένει παρά νά καταθέσει δικαστική προσφυγή.

6) Πραγματικά, ἡ διάκριση, στήν ὁποία στηρίζεται τό διαφορετικό αὐτό σύστημα, δέν εἶναι ὑπεράνω πάσης κριτικῆς.

Ὅπως τό ἐτόνιζε ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Mayras μέ τίς προτάσεις του στήν ὑπόθεση Kuhner, ὁρισμένα Κράτη μέλη — μέ ἐξαίρεση τό Ἡνωμένο Βασίλειο καί τήν Ἰρλανδία πού δέν ἔχουν διοικητικό δίκαιο κατά τήν ἔννοια ἡ ὁποία τοῦ δίδεται στήν ἠπειρωτική Εὐρώπη — «ἔχουν προβλέψει διαδικασίες, οἱ ὁποῖες ἐπιτρέπουν στόν ὑπάλληλο νά ἐκφράσει τήν ἄποψή του εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε μέσω τῶν ἀντιπροσώπων του» (Rec. 1980, σ. 1710). Αὐτό συμβαίνει, ἀνέφερε ὁ Mayras, στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, τίς Κάτω Χῶρες, τό Λουξεμβοῦργο καί τήν Γαλλία. Ὡς πρός τό γαλλικό δίκαιο, ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νά προσθέσω στήν ἀναφερθεῖσα ἀπό τόν προκάτοχό μας νομολογία τήν ἀπόφαση Rondeau τῆς ὁλομελείας τοῦ Conseil d'État (Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας) τῆς 4ης Μαρτίου 1977, Rondeau (Gazette du Palais 1978, νομολογία σσ. 247-249, σημείωση Moderne), ἡ ὁποία ἐπεκτείνει τήν ὑποχρέωση νά ζητηθεῖ ἡ γνώμη τῆς διμεροῦς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς στίς μεταθέσεις ὑπαλλήλων, πού δέν ὑπόκεινται στόν γενικό κώδικα περί δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅταν συνεπάγονται «πολύ αἰσθητή ἀπώλεια εὐθυνῶν στήν νέα θέση ἐν σχέσει μέ τήν παλαιά».

Νομίζω ὅτι, στίς σχέσεις μεταξύ τῶν διοικήσεων τῶν ὀργάνων τῆς Κοινότητος καί τῶν ὑπαλλήλων τους, ἡ προηγουμένη τῆς μεταθέσεως ἤ τῆς μεταβολῆς τοποθετήσεως αἴτηση τῆς γνώμης τους ἀποτελεῖ ἐπίσης μία ἀναγκαιότητα, πού ἡ παροῦσα ὑπόθεση δίνει τήν εὐκαιρία νά κυρωθεῖ νομικῶς. Ὅπως καί ἄλλους ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι κατέθεσαν προηγουμένως προσφυγές κατά παρομοίων ἀποφάσεων, ἕνα ἀπό τά σημεῖα πού ἔθιξε περισσότερο τόν Günther Arning εἶναι ἀκριβῶς ὅτι οἱ ἱεραρχικῶς ἀνώτεροί του δέν συνεζήτησαν μαζί του γιά τήν ὑπηρεσιακή του κατάσταση, στό πλαίσιο τῆς μελετωμένης ἀναδιοργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας στήν ὁποία ἀνῆκε. Αὐτό προκύπτει ἀρκούντως ἀπό τό ὑπηρεσιακό του σημείωμα τῆς 21ης Αὐγούστου 1979, ὅπου ἐκτέθεται, χωρίς αὐτό νά ἀμφισβητεῖται, ὅτι κατά τήν διάρκεια τῆς συνδιαλέξεώς του τῆς 31ης Ἰουλίου μέ τόν Δρα Recht τόν ἠρώτησε ἄν δέν θά ἦταν ὀρθότερο νά συζητήσει μαζί του γιά τήν ὑπηρεσιακή του κατάσταση, πρίν ληφθεῖ ἡ ἐπίδικη ἀπόφαση. Ὁμοίως, στήν διοικητική του ἔνσταση τῆς 26ης Ὀκτωβρίου 1979 συνώψισε πολύ καλά τό ἀντικείμενο τῆς διαμάχης ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ μέριμνα προαγωγῆς σχέσεως ἐμπιστοσύνης μεταξύ τῆς Ἐπιτροπῆς καί τῶν ὑπαλλήλων της, κυρίως (nicht zuletzt) τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων της, πρέπει νά ἐμποδίζει τήν ἐφαρμογή τέτοιου μέτρου χωρίς προηγούμενη συζήτησή του μέ τόν ἐνδιαφερόμενο καί χωρίς νά ἀναζητηθεῖ ἀπό κοινοῦ καί — ἄν αὐτό εἶναι ἐφικτό — νά ἀνευρεθεῖ ἱκανοποιητική λύση, γιά τά δύο μέρη. Δέν δέχομαι νά θεωροῦμαι ὡς πάσσαλος στό ἐσωτερικό διοικητικό παιγνίδι καί νά παίζω αὐτόν τόν ρόλο.»

Φρονῶ ἐπίσης ὅτι ἄν μεταξύ τῶν δικαιωμάτων πού ἀναμφισβήτητα ἔχει ἡ διοίκηση ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων της περιλαμβάνεται τό δικαίωμα ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της κατά τρόπο ἐξυπηρετοῦντα τά καθή-

κοντα πού τῆς ἔχουν ἀνατεθεῖ, εἰς ἀντάλλαγμα ἡ διοίκηση ἔχει ἐπίσης τό καθῆκον νά προσπαθήσει νά ἐπιτύχει τήν συγκατάθεση τοῦ ὑπαλλήλου γιά τόν ὁποῖο πρόκειται πρίν λάβει μία ἀπόφαση τόσο σπουδαία γιά τήν σταδιοδρομία του, ὅπως εἶναι ἡ μεταβολή τοποθετήσεως ἤ ἡ μετάθεση. Ὅπως ἐπίσης ἀνάφερε ὁ Mayras, στίς προτάσεις του στήν ὑπόθεση Kuhner (Rec. σ. 1711), εἶναι ἀναπόφευκτη ἡ ἔκπληξη λόγω τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν πολύ μελετημένων ἐγγυήσεων πού ἔχουν θεσπισθεῖ, πρός ὄφελος τῶν ὑπαλλήλων, ὅσον ἀφορᾶ τίς βαθμολογήσεις καί τίς προαγωγές τους καί τήν πλήρη ἔλλειψη ἐγγυήσεων ὅσον ἀφορᾶ τίς μεταθέσεις καί τίς μεταβολές τοποθετήσεως, ἐνῶ ἡ ὑποκειμενική καί ἀντικειμενική σπουδαιότης τῶν τελευταίων στήν ἐπαγγελματική ζωή τῶν ὑπαλλήλων δικαιολογεῖ παρόμοια διαφορά μεταχειρίσεως.

Πρέπει πάντως νά διευκρινισθεῖ ὅτι ἡ διοίκηση, ἀκόμα καί σέ περίπτωση διαφωνίας μέ τόν ὑπάλληλο, δύναται νά μεταβέλει τήν τοποθέτησή του ἄν αὐτό εἶναι σύμφωνο πρός τό συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας (24 Φεβρουαρίου 1981, Carbognani καί Coda Zabetta κατά Ἐπιτροπῆς, συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις 161 καί 162/80, σκέψη 28)· ἀλλά τουλάχιστον ὀφείλει νά ἀκούσει προηγουμένως τίς παρατηρήσεις του. Ἀπό τόν διάλογο πού θά ἐγεννᾶτο μέ τήν εὐκαιρία αὐτή θά ἠδύναντο ἐνδεχομένως νά προκύψουν νέα στοιχεῖα, ἄγνωστα ὡς τότε στήν διοίκηση, ἱκανά νά τήν ὁδηγήσουν νά μεταβάλει τήν ἀπόφαση τῆς ὁποίας ἀντιμετώμιζε τήν λήψη. Ἀλλά, ἀκόμα καί στήν ἀρνητική περίπτωση, νομίζω ὅτι ἡ ὑποχρέωση προηγουμένης πληροφορήσεως εἶναι ἱκανή νά βελτιώσει τήν ποιότητα τῶν σχέσεων μεταξύ τῆς διοικήσεως καί τῶν ὑπαλλήλων της, οἱ ὁποῖες πρέπει νά εἶναι σχέσεις ἐμπιστοσύνης, ὅπως τό ἐτόνιζε προσφάτως ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Reischl (προτάσεις τῆς 19ης Μαρτίου 1981, στήν ὑπόθεση 60/80, Kindermann κατά Ἐπιτροπῆς).

Ἔτσι, ἐνημερωμένοι ὡς πρός τίς πραγματικές αἰτίες τῶν ἀποφάσεων τῶν ὁποίων ἀντιμετωπίζετο ἡ λήψη ὡς πρός αὐτούς καί χωρίς νά τίθενται πλέον ἐνώπιον τετελεσμένου γεγονότος, οἱ ὑπάλληλοι χωρίς ἀμφιβολία θά εἶχαν λιγότερους λόγους νά προσφεύγουν στίς προδικαστικές καί δικαστικές διαδικασίες, πού προβλέπονται ἀπό τά ἄρθρα 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ. Ἐν πάση περιπτώσει, δέν θά ἦσαν ὑποχρεωμένοι νά προσφεύγουν στίς διαδικασίες αὐτές γιά νά γνωρίσουν τό περιεχόμενο καί τήν αἰτιολογία τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν. Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἀναγνώριση τῆς ὑποχρεώσεως προηγουμένης διαβουλεύσεως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοποθετήσεως ἤ μεταθέσεως εἶναι κατά τήν γνώμη μας ἱκανή νά ἀποτρέπει ἀντιδικίες.

γ) Θεωρῶ ὅτι ἡ μέριμνα αὐτή προλήψεως περιλαμβάνεται πλήρως στό πλαίσιο τοῦ καθήκοντος χρηστῆς διοικήσεως, τοῦ ὁποίου τήν ὕπαρξη ὡς ἀρχῆς δικαίου, ἐλλείψει σχετικοῦ κανόνος στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, ἡ νομολογία σας ἀνεγνώρισε σέ διάφορες ὑποθέσεις. Ἡ ἀρχή αὐτή ὑποχρεώνει τήν διοίκηση, μεταξύ ἄλλων:

— νά λαμβάνει ὅλα τά χρήσιμα μέτρα γιά νά διαπιστώνει ἄν οἱ σοβαρές κατηγορίες ὡς πρός τήν ἐπαγγελματική ἐντιμότητα ἑνός ὑπαλλήλου κατά τήν ἄσκηση τῶν καθηκόντων του, οἱ ὁποῖες διετυπώθησαν ἀπό τόν ἱεραρχικῶς προϊστάμενό του εἶναι βάσιμες (11 Ἰουλίου 1974, Guillot κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 53/72, σκέψη 3, Rec. σ. 802),

— νά συμμορφώνεται μέ ἕνα ὑπηρεσιακό σημείωμα, ἐκδιδόμενο κατόπιν συμφωνίας μέ τούς ἀντιπροσώπους τοῦ προσωπικοῦ, τό ὁποῖο θεσπίζει ὁδηγίες γιά τήν διοργάνωση τῶν ἐσωτερικῶν διαγωνισμῶν (29 Σεπτεμβρίου 1976, Giuffrida κατά Συμβουλίου, ὑπόθεση 105/75, σκέψη 17, Rec. σ. 1403),

— νά λαμβάνει κάθε προσωρινό μέτρο πού δέν εἶναι ἱκανό νά ἐπηρεάσει κατά τρόπο μή εὐνοϊκό τήν λειτουργία τῆς διοικήσεως, γιά νά ἐπιτρέψει σέ ἕναν ὑπάλληλο νά ὑπερπηδήσει τίς προσωπικές του δυσκολίες (9 Νοεμβρίου 1978, Verhaaf κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 140/77, σκέψη 12, Rec. σ. 2124).

Τέλος, ἄν ἡ προηγουμένη πληροφόρηση τοῦ ὑπαλλήλου ἐπιβάλλεται σέ ὅλες τίς περιπτώσεις, πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν ἰδιαίτεροι λόγοι γιά νά ἐπιβληθοῦν κυρώσεις γιά τήν ἔλλειψή της στήν παροῦσα ὑπόθεση. Οἱ λόγοι αὐτοί ὀφείλονται στήν μεγάλη πεῖρα τοῦ προσφεύγοντος στήν εἰδικότητά του, τήν ἀρχαιότητά του ἐπί κεφαλῆς τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας» καί στήν ἀξία του, πού ἐπιβεβαιώνεται ἀπό τίς ἐκθέσεις βαθμολογήσεως, ὡς διευθυντοῦ τοῦ τμήματος αὐτοῦ.

Οἱ περιστάσεις αὐτές, στίς ὁποῖες πρέπει νά προστεθεῖ ἡ ὑποβίβαση τοῦ τμήματος αὐτοῦ σέ εἰδικευμένη ὑπηρεσία παρ' ὅλη τήν ἐπέκταση τῶν ἁρμοδιοτήτων της, καθιστοῦν ἀκόμα περισσότερο ἐπιλήψιμη τήν ἐπίδικη ἀπόφαση καί ἀκόμα περισσότερο κατανοητή τήν ἀντίδραση τοῦ ἀποδέκτου της.

Ὑπό τίς προϋποθέσεις αὐτές, θεωρῶ ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 17ης Ἰουλίου 1979, ἡ ὁποία μετέβαλε τήν τοποθέτηση τοῦ Günther Arning ἀπό θέση διευθυντοῦ τοῦ τμήματος «Ἀσφάλεια ἐργασίας» σέ θέση συμβούλου στήν διεύθυνση «Ὑγεία καί ἀσφάλεια» τῆς γενικῆς διευθύνσεως ἀπασχολήσεως καί κοινωνικῶν ὑπόθέσεων, πρέπει νά ἀκυρωθεῖ γιά τίς ἑξῆς τυπικές ἐλλείψεις: μή τήρηση τοῦ ἄρθρου 25 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ καθ' ὅσον ἡ ἀπόφαση αὐτή, ἀφ' ἑνός, δέν ἐκοινοποιήθη ἐγγράφως καί ἀμέσως στόν ἀποδέκτη της καί, ἀφ' ἑτέρου, δέν πληροῖ τίς ἐλάχιστες ἀπαιτήσεις πρόσφορης αἰτιολογίας· παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς χρηστῆς διοικήσεως καθ' ὅσον δέν προηγήθη ἀκρόαση τοῦ ἐνδιαφερομένου.

VI — Ἀπομένει μόνο πρός ἐξέταση τό βάσιμο τοῦ αἰτήματος τοῦ προσφεύγοντος μέ τό ὁποῖο σᾶς ζητεῖ νά καταδικάσετε τήν Ἐπιτροπή νά τοῦ καταβάλει, ὡς ἀποζημίωση, μία εὐρωπαϊκή λογιστική μονάδα (ECU) πρός ἀποκατάσταση τῆς ἠθικῆς ζημίας πού διατείνεται ὅτι ὑπέστη. Κατά τήν ἀντίληψή του, ἡ μετακίνηση ἀπό τήν θέση διευθυντοῦ τμήματος, ἐπί κεφαλῆς τοῦ ὁποίου ἐπί πλέον εὑρίσκετο ἀπό πολλά χρόνια, σέ θέση συμβούλου εἶναι γενεσιουργό ἠθικῆς βλάβης λόγω προσβολῆς τῆς τιμῆς καί τῆς ὑπολήψεώς του, διότι λόγω τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἔχει καί θά μείνει ἐκτεθειμένος στήν ἀνυποληψία. Αὐτό θά ἀπεφεύγετο, κατ' αὐτόν, μόνο ἄν εἶχε θέσει ὑποψηφιότητα γιά μία θέση συμβούλου, ἤ τουλάχιστον ἄν εἶχε συμφωνήσει γιά μία παρόμοια μεταβολή τοποθετήσεως.

Γιά νά γίνει δεκτή ἡ αἴτηση αὐτή — ἡ ὁποία πρέπει νά χαρακτηρισθεῖ ὡς ἀγωγή ἀποζημιώσεως — ἡ νομολογία σας ἀπαιτεῖ, ἡ διοίκηση λαμβάνοντας τήν ἐπίδικη ἀπόφαση, νά ἔχει διαπράξει σφάλμα καί τό σφάλμα αὐτό νά ἔχει προξενήσει βλάβη στόν προσφεύγοντα (13 Ἰουλίου 1972, Heinemann κατά Ἐπιτροπῆς, ὑπόθεση 79/71, σκέψη 9, σ. 589).

Ὅμως, εἶναι αὐτονόητο ὅτι οἱ σκέψεις πού ἐξετέθησαν ἀπό τόν προσφεύγοντα καθόλου δέν ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Ἐπιτροπή διέπραξε σφάλμα ἔναντί του. Μέσα στό πλαίσιο τῶν ἐξουσιῶν της στό θέμα ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της, ἡ διοίκηση ἔχει πλήρως τό δικαίωμα νά μεταβάλει τήν

τοποθέτηση, ένός ὑπαλλήλου, ἀκόμη καί έναντίον τῆς θελήσεως του, μετακινώντας τον, ὅπως ἐν προκειμένω, ἀπό μία θέση-τύπο τοῦ βαθμοῦ του σέ μία ἄλλη (28 Μαΐου 1980, Kuhner, ἀνωτέρω, σκέψη 20, Rec. σ. 1696-1697). Ἡ ἐπίδικη ἀπόφαση αὐτή καθ' ἑαυτή δέν δύναται, συνεπῶς, νά χαρακτηρισθεῖ ὅτι θεμελιώνει σφάλμα τῆς ὑπηρεσίας.

Ἀντιθέτως, ἀπό τίς συνθῆκες ὑπό τίς ὁποῖες ἐλήφθη, θεωρῶ ὅτι ἀποκαλύπτεται ἐσφαλμένη συμπεριφορά τῆς διοικήσεως. Μή δίδοντας στόν προσφεύγοντα τήν εὐκαιρία νά ἐκφράσει τήν ἄποψή του γιά τήν μελετωμένη ὡς πρός αὐτόν ἀπόφαση, μή θέτοντάς τον περαιτέρω σέ θέση νά γνωρίζει γιά ποιούς ἀκριβῶς λόγους ἐλήφθη ἡ ἀπόφαση αὐτή καί ἀποφεύγοντας νά τοῦ τήν ἀνακοινώσει ἐγγράφως καί ἀμέσως, θεωρῶ ὅτι ἡ Ἐπιτροπή διέπραξε πολλές ἀμέλειες γιά τίς ὁποῖες πρέπει νά κριθεῖ ὑπεύθυνη.

Οἱ περιστάσεις αὐτές ἐξηγοῦν ἐπίσης τό ὅτι ὁ προσφεύγων ἐθεώρησε ὅτι προσβάλλεται ἡ προσωπική του τιμή ἀπό τήν ἐπίδικη ἀπόφαση, γιά τήν ὁποία ἠδύνατο νομίμως νά διερωτᾶται, μέχρι τῆς λήψεως τῶν ἐπισήμων διαβεβαιώσεων πού περιέχονται στήν ἀπάντηση στήν ἔνστασή του, μήπως ὀφείλετο στήν προσωπική του συμπεριφορά ἤ σέ ἐπαγγελματική ἀνεπάρκεια. Εἶναι ἐπίσης εὐνόητο ὅτι ἐθίγη ἀπό τούς ψιθύρους τῶν διαδρόμων καί τά ἐρωτήματα πού ἡ ἐπίδικη ἀπόφαση προεκάλεσε, λόγω τῶν συνθηκῶν ὑπό τίς ὁποῖες ἐλήφθη. Δέν νομίζω, συνεπῶς, ὅτι δύναμαι νά ἀρνηθῶ ὅτι ἡ ἠθική βλάβη πού ὑπέστη ὁ προσφεύγων εἶναι πραγματική.

Ἡ συμβολική ἐπανόρθωση, τήν ὁποία ζητεῖ, μοῦ φαίνεται ἔτσι δικαιολογημένη.

Τελικά, βάσει ὅλων τῶν προηγουμένων σκέψεων προτείνω:

— νά ἀκυρώσετε τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 17ης Ἰουλίου 1979 μέ τήν ὁποία διορίζεται ὁ Günther Arning σύμβουλος στήν διεύθυνση «Ὑγεία καί ἀσφάλεια» τῆς γενικῆς διευθύνσεως ἀπασχολήσεως καί κοινωνικῶν ὑποθέσεων,

— νά καταδικάσετε τήν Ἐπιτροπή νά τοῦ καταβάλει μία λογιστική μονάδα πρός ἀποκατάσταση τῆς ἠθικῆς βλάβης πού ὑπέστη,

— νά τήν καταδικάσετε στά δικαστικά ἔξοδα, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 69 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας.